

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

6018

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula l'informe del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), per a ús domèstic, al polígon 57, parcel·la 492, del TM de Felanitx (exp. 245a/2024)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 12 de desembre de 2025, i d'acord amb l'article 9.1 del text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, i el punt 8. d) de l'article 2 del Decret 10/2025, de 14 de juliol, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i el Decret 13/2025, de 31 de juliol, pel qual es corregeixen els errors detectats en el Decret 10/2025,

RESOLC FORMULAR

L'informe d'impacte ambiental del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), ús domèstic, al polígon 57, parcel·la 492 del T.M. Felanitx.

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

D'acord amb la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental i el RD 445/2023, de 13 de juny de 2023, que modifica els annexos I, II i III d'aquesta Llei, han de ser objecte d'avaluació ambiental simplificada els projectes inclosos en l'annex II d'aquesta Llei: *Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental simplificada*; grup 3: *Perforacions, dragatges i altres instal·lacions mineres i industrials*, punt a, 3. r *Perforacions per a l'abastiment d'aigua*.

Per tant, el projecte s'ha de tramitar com una Avaluació d'Impacte Ambiental Simplificada i seguir el procediment establert a la secció 2a del capítol II d'avaluació d'impacte ambiental de projectes, títol II d'avaluació ambiental de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

S'han de complir també les prescripcions dels articles 21 i 22 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears que li siguin d'aplicació.

2. Descripció i ubicació i descripció del projecte

1. El sondeig (AAS_22187) s'ubicarà al polígon 57, parcel·la 492 T.M. de Felanitx. El punt projectat està a les coordenades ETRS89 - UTM31N: x: 513835; y: 4367767; z: 150 m.

La motivació de l'execució d'aquest projecte és l'aprofitament de l'aigua que s'extregui per consum domèstic.

2. Les característiques del sondeig plantejades al document ambiental són les següents:

- Cabal màxim instantani: 0,5 l/s.
- Volum màxim anual: 200 m³/a.
- Ús de les aigües: domèstic.
- Profunditat màxima del sondeig: 220 m.

El sondeig es farà pel mètode de rotopercussió, sense recuperació del testimoni. Es fonamentarà la perifèria del forat amb una cimentació mínima de les parets de 10 m, comptats des de la boca del sondeig. Posteriorment, s'entubarà amb una canonada metàl·lica, només si en el tram superior de 5 m es trobés material disgregat. Al voltant del sondeig es col·locarà un dau de formigó de 50 cm de costat amb escopidor cap a l'exterior. Finalitzada l'obra, el forat es cobrirà amb una tapa metàl·lica per evitar l'accés al mateix mentre no s'instal·li la bomba elèctrica d'extracció.

Quan s'instal·li la bomba d'extracció, es col·locarà a la sortida del sondeig un tub piezomètric, un comptador volumètric i una aixeta de presa de mostres. La bomba s'instal·larà a una profunditat màxima de cota de 200 m.

Una vegada feta la instal·lació, es bombarà fins a extraure aigua neta. El promotor indica que es farà la desinfecció de l'aigua amb un producte adequat i d'acord amb el que s'indica a l'annex 8, punt 2.3.3, del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB) en vigor.

Si el sondeig fos negatiu (no es trobés aigua) o amb aigua salinitzada, el projecte recull el procediment de segellar el forat per a evitar accidents i possibles contaminacions de l'aquífer per vessament de contaminants, d'acord amb l'article 125 del PHIB, i l'annex 8.

A la fase d'abandonament s'estendrà una capa de terra i pedres a fi de restituir la situació prèvia a l'execució de l'obra.

El termini estimat d'execució dels treballs de perforació i entubat del sondeig és de 2 a 5 dies.

3. Resum del document ambiental

Anàlisi de les alternatives avaluades en el projecte:

El document ambiental recull les següents alternatives:

- **Alternativa 0:** no fer el sondeig.

Segons la valoració del promotor, si no es disposa d'una xarxa de connexió a les aigües potables de l'Ajuntament, s'hauria de contractar camions cisterna per transportar l'aigua. Això suposaria el moviment periòdic de vehicles, amb el consegüent increment d'emissió de gases d'efecte hivernacle, i amb un risc de desproveïment per l'increment de la demanda d'aigua durant l'època estival. A més, es produiria un increment del risc de salinització de la massa d'aigua subterrània sobreexplotada. El promotor considera que l'aportació d'aigües pluvials suposa un volum insuficient d'abastiment per consum.

- **Alternativa 1:** fer el sondeig a una altra ubicació.

Aquesta alternativa no suposaria una avantatge, en opinió del promotor, ja que requereix més infraestructura hidràulica o elèctrica, una increment de la dificultat per trobar aigua i una afectació mediambiental major.

- **Alternativa 2:** fer el sondeig mitjançant un altre mètode de perforació.

En el document ambiental es plantegen tres mètodes possibles de perforació: per rotació, per percussió i per rotopercussió amb circulació directa o inversa. El promotor indica que fer el sondeig amb un mètode diferent del de rotopercussió no és possible a les Illes Balears, ja que no hi ha empreses perforadores que facin aquestes dues modalitats.

- **Alternativa 3:** (alternativa escollida pel promotor).

Fer el sondeig per rotopercussió és el mètode més ràpid, segons l'avaluació reflectida en el document ambiental. A més, és l'única alternativa viable a les Illes Balears perquè no existeix una altra empresa que ofereixi un servei amb un sistema diferent de perforació. També, es considera que el punt projectat és la millor alternativa per ubicar la maquinària de perforació, atès que l'orografia i l'accés a la finca faciliten l'execució del sondeig i no suposa eliminar major quantitat de vegetació.

D'acord amb les consideracions descrites a l'Annex 8 de «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejors i pous» del PHIB, el document ambiental recull les següents fases, amb els possibles impactes ambientals, i plateja algunes mesures correctores per pal·liar-los:

Durant la fase de construcció es preveuen els següents impactes:

- Possible eliminació de vegetació per a l'accés de les màquines (només en cas necessari).
- Neteja de la zona en què s'instal·larà la perforadora, el compressor i el camió dels materials de perforació. Aquesta fase afectarà una superfície d'uns 60 m².
- Generació de renou i vibracions durant la perforació.
- Utilització d'escumats durant les tasques de perforació; els escumats seran biodegradables. El promotor adjunta una fitxa tècnica en l'apartat d'annexos.
- Generació de detritus i llots de perforació inerts. El promotor indica que una vegada secs es retolaran per la seva utilització in situ.
- Emissió de gasos d'efecte hivernacle durant la perforació.
- Impacte visual de la màquina durant la perforació.
- Eventual vessament de greixos i olis per possible avaria de la maquinària.

Durant l'execució del sondeig, hi ha risc de contaminació de l'aigua de l'aquífer per substàncies químiques procedents de vessaments de combustibles de les màquines perforadores o d'altres contaminants que puguin infiltrar-se a les capes del sòl. La superfície afectada per l'execució de les obres serà de 60 m² (instal·lació de la perforadora, el compressor i el camió de materials).

Durant la fase d'explotació es plantegen els riscos següents :

- Contaminació a través de la boca del sondeig de l'aigua subterrània per vessaments incontrolats.
- Explotació per damunt dels paràmetres permissibles.
- Utilització d'energia elèctrica pel funcionament de la bomba.

Durant la fase d'abandonament es contemplen les següents possibles afeccions:

- Contaminació a través de la boca del sondeig de l'aigua subterrània per vessaments.
- Perill de caiguda de persones o animals per la boca del sondeig.
- Molèsties per renou en les tasques d'abandonament del sondeig

Les possibles afeccions ambientals analitzades en el projecte són:

- Sobre la població, només es produiria la molèstia per renou els dies que es fa el sondeig (entre 2 i 5 dies).
- Sobre la vegetació hi haurà eliminació de les espècies vegetals a l'àrea de treball (20 m²) per a la instal·lació dels materials que s'extrauen i els materials inerts (pedres i roques). El promotor indica que aquest material es farà servir per omplir el sondeig.

En el document ambiental s'esmenta que **hi ha risc potencial de contaminació d'aqüífers per vessament incontrolat de substàncies contaminants** en les fases de la construcció, funcionament i possible abandonament.

En el projecte es proposen les mesures reductores següents:**1) Per evitar la contaminació del aqüífer:**

- Cimentar l'espai anular entre l'entubat i les parets del sondeig en la longitud programada de 15 metres.
- Pavimentar amb una llosa de formigó de 50 cm de longitud amb aboca aigües cap a l'exterior i amb una grossor mínima de 15 cm, damunt la cota, i 30 cm davall la cota del terreny.
- Allunyar els focus contaminants, especialment els hidrocarburs.
- Disposar d'un bidó per a la retirada de draps, i fer servir sacs de sepiolita per l'absorció de terra amb olis o greixos en cas d'avaries de la maquinària, així com gestionar els residus amb un gestor autoritzat.

2) Per minimitzar les emissions de CO₂ a l'atmosfera, el compressor comptarà amb les revisions i manteniments periòdics indicats pel fabricant a fi d'evitar més consum del necessari.**3) Per evitar les molèsties al veïnat i la fauna provocat pel renou i vibracions de la maquinària:**

- Es limitaran les feines a l'horari diürn.
- Es mantindrà la maquinària en òptimes condicions de manteniment (revisions periòdiques i manteniment).

4) Una vegada finalitzada l'obra, el promotor indica que el perforista haurà de tancar la boca de sondeig per a evitar l'accés al mateix.

Seguiment: El document ambiental inclou un seguiment de l'aqüífer amb la direcció d'un director facultatiu que inspeccioni els nivells estàtics, certifiqui el compliment de les normes tècniques del projecte, i que inclogui una revisió de la litologia perforada, tot d'acord amb el pla hidrològic de les Illes Balears.

S'adjunta al document el pressupost del cost de les mesures mediambientals que s'adoptaran, consistents en: cimentació del sondeig, cost de l'obra de la boca del sondeig, cost del sac de sepiolita i cost del tancament del sondeig previ a la instal·lació de la bomba d'extracció. El cost total de les mesures anteriorment descrites s'estima en 925 €.

4. Consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades

L'òrgan ambiental ha realitzat consulta a les següents administracions previsiblement afectades:

- Servei de Salut Ambiental de la Direcció General de Salut Pública.
- Ajuntament de Felanitx
- Entitat ecologista GOB Mallorca.

La sol·licitud d'inici de la tramitació d'Avaluació Ambiental Simplificada per part del Servei d'Aigües Subterrànies de la DG de Recursos Hídrics, va acompanyada de la següent informació (data de generació el 9/12/2024, VALIB 348506):

«Vistes les característiques de l'obra i els paràmetres d'explotació sol·licitats, aquest Servei d'Aigües Subterrànies considera que el projecte no afectarà apreciablement l'estat de la massa subterrània on està ubicat, ni té repercussions ambientals apreciables».

A l'expedient consta resposta del següent òrgan consultat:

- Informe tècnic de la Direcció General de Salut Pública. Servei de Salut Ambiental, enviat en data 02/09/2024, que conclou:

«**S'informa favorablement** condicionat a l'ús de la captació establert al projecte (ús domèstic).

Aquesta captació no podrà utilitzar-se per abastiment d'aigua de consum si no disposa de l'informe sanitari favorable corresponent.

Es recomana al titular de la captació que analitzi la qualitat de l'aigua abans de consumir-la i que, en cas que la qualitat no sigui l'establerta al Reial decret 3/2023, de 10 de gener, pel qual s'estableixen els criteris tècnics-sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum, el seu control i subministrament, prengui mesures per tal de complir els valors paramètrics establerts a aquesta norma.

Aquest informe és únicament vàlid a efectes de salut ambiental i no eximeix de l'obligat compliment de tota la resta de la normativa que sigui aplicable al projecte.»

5. Elements significatius del projecte

1- Hidrologia subterrània: el sondeig projectat es troba sobre la massa d'aigua 1819M1 Sant Salvador.

En la informació recollida en l'Annex 8 Memòria: «Estat de les masses» corresponent a la Revisió del tercer cicle 2022-2027 del vigent PHIB, l'estat d'explotació que pateix la massa d'aigua de San Salvador és superior al 80 % i la qualitat d'aigua és dolenta per l'**alt contingut en clorurs, el nivell dels quals es troba en ascens respecte dels valors de períodes anteriors.**

Aquest aquífer està declarat com a Zona Vulnerable a la Contaminació de Nitrats (ZVCN), segons l'article 2 del Decret 18/2023, de 27 de març, pel qual es designen les zones vulnerables per la contaminació de nitrats procedent de fonts agràries de les Illes Balears i s'aprova el Programa de seguiment i control del domini públic hidràulic.

A més, d'acord amb l'indicat a la Llei 21/2013, d'Avaluació Ambiental, l'efecte sinèrgic és aquell que es produeix quan l'efecte de la presència simultània de diversos agents (en aquest cas, sondeigs per l'explotació d'aigües subterrànies sobre la mateixa massa) suposen una incidència ambiental major que l'efecte de la suma de les seves incidències individuals contemplades de forma aïllada.

El sondeig més proper de captació està a 18 m de distància i es troba dins la mateixa parcel·la. Aquest sondeig està catalogat al cens d'aigües subterrànies del PHIB com AAS_1984_Vigent-REA__16641046, d'ús reguiu, i ubicat a les coordenades ETRS89 - UTM31N: x: 513834; y: 4367785; z: 149,4 m. (Font: visor IDEIB, consulta del 01/12/2025)

D'acord amb l'article 123, quadre 20. **Distància mínima entre captacions subterrànies alienes**, del PHIB vigent, **en cas de sol·licitar un nou sondeig amb un cabal màxim instantani de 0,5 l/s, s'ha de respectar una distància mínima entre captacions de 100 m.**

A una distància de 109 m del sondeig projectat hi ha un altre sondeig, per ús de reguiu, a la parcel·la 407, contigua amb l'anterior.

Amb referència a la resta de temes relacionats amb les possibles afectacions al medi ambient, s'han avaluat els següents aspectes:

Espais de rellevància ambiental:

La parcel·la objecte d'aquest informe té una superfície total de 18.069 m², dels quals 8.290,4 m² estan dins un Hàbitat d'Interès Comunitari (HIC) classificat d'acord amb la Directiva 92/43/CEE, de 21 de maig de 1992, relativa a la Conservació dels hàbitats naturals i de la flora i la fauna silvestres.

El sondeig projectat es troba a 25 m d'un (HIC) de qualitat baixa, nomenat *Matolls termomediterranis i predesèrtics*, subtipus *Ullastrars i matars no arborescents (Cneoro tricocci-Ceratorietum siliquae y Prasio-Oleetum sylvestris)*, ubicat a la tessel·la 453.

La resta de la parcel·la està dins sòl rústic general (SRG) i la zona del sondeig sol·licitat és SRG-Boscós (Font. Visor IDEIB; consulta de data 1/12/2025).

No està afectada per figures LEN ni altres figures de protecció que constin al Pla Territorial de Mallorca.

Entre les espècies catalogades dins la quadrícula 5023 que es poden trobar a la parcel·la del sondeig projectat són:

- Regne vegetal: Llampúdol o aladern (*Rhamnus alaternus*).

- Regne animal: Milà reial (*Milvus milvus*), xoriguer (*Falco tinnunculus*) i la ratapinyada gran (*Myotis myotis*). (Consulta del Bioatles del visor IBEIB de data 01/12/2025).

Vulnerabilitat del projecte enfront del risc d'accident greu o catàstrofe: segons consta a la cartografia del visor IDEIB, el punt projectat del nou sondeig està a menys de 500 m (en concret a 118 m) de la zona Alt Risc d'Incendis Forestals (ZAR) segons el IV Pla Forestal 2015-2024.

No es detecten altres zones vulnerables per risc greu d'inundació (APR inundació) o catàstrofe.

Patrimoni cultural i històric: no consten elements patrimonials dins la parcel·la objecte d'aquest informe.

6. Consideracions tècniques

Per tot l'anterior, una vegada analitzats els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i atesa la naturalesa del projecte i la ubicació proposada, **no es preveuen efectes adversos significatius sobre el medi ambient** amb l'execució del projecte, sempre que s'apliquin les mesures preventives i correctores del document ambiental i les propostes en aquest informe.

Conclusions

Primer. No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el projecte d'una captació d'aigües subterrànies per reguiu al polígon 57, parcel·la 492 TM Felanitx, ja que no té efectes adversos significatius sobre el medi ambient, sempre que es compleixin les mesures proposades al document ambiental, signat en data 11/11/2024 pel tècnic responsable i de redacció del projecte, José Morell Fuster (enginyer tècnic agrícola), i amb els següents condicionants:

1. El titular de la captació haurà de complir amb l'apartat d'atorgament d'autoritzacions per a ús domèstic en habitatges aïllats, descrit a l'article 114 «Normes per l'atorgament d'autoritzacions» del vigent PHIB.
2. El projecte s'ubica en una zona amb Vulnerabilitat a la Contaminació d'Aqüífers, per tant, s'ha d'aplicar el procediment recollit a l'annex 8 de «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejors i pous» del PHIB, i tenir especial cura a les fases de cimentació i desinfecció del sondeig.
3. Durant l'execució de les obres i el funcionament, s'han d'adoptar les màximes precaucions per a evitar l'abocament de substàncies contaminants, incloses les derivades del manteniment de les maquinàries, en compliment de la Llei 8/2019, de 19 de febrer de residus i sòls contaminats de les Illes Balears.
4. Es comptarà amb material absorbent en cas de vessament accidental que haurà de ser gestionat per gestors autoritzats. Les funcions de manteniment (canvi d'olis, abastiment de combustible, etc.) sempre es faran fora de la parcel·la on s'ubica el sondeig.
5. El director facultatiu farà el seguiment ambiental previst en el Document Ambiental per a les fases d'execució, funcionament i clausura amb la finalitat de disminuir l'impacte ambiental ocasionat pel projecte. Haurà de controlar la correcta aplicació, per part dels operaris, de les mesures establertes al document ambiental i als condicionants d'aquest informe ambiental (revisió de la maquinària, risc d'incendi, etc.). Així mateix, es garantirà la correcta gestió dels residus que es puguin produir i/o de qualsevol anomalia que es pugui detectar o produir a qualsevol de les fases del projecte.

Es recorda que:

1. Es recorda a l'òrgan substantiu que el sondeig més proper de captació està a 18 m de distància i es troba dins la mateixa parcel·la. Aquest sondeig està catalogat al cens d'aigües subterrànies del PHIB com AAS_1984_Vigent-REA_16641046, d'ús reguiu, i ubicat a les coordenades ETRS89 - UTM31N: x: 513834; y: 4367785; z: 149,4 m. (Font: visor IDEIB, consulta del 01/12/2025). També que a una distància de 109 m del sondeig projectat hi ha un altre sondeig, per ús de reguiu, a la parcel·la 407, contigua amb l'anterior.
2. En cas de ser necessari l'ús de bentonita al llot de perforació, el perforista haurà de valorar, si escau, la col·locació d'una bassa de llots adequada al volum necessari per evitar el seu vessament al terreny. Els residus seran gestionats d'acord amb la normativa vigent.
3. S'extremaran les precaucions en l'ús i manteniment adequat de la maquinària, s'hi aplicaran mètodes de treball que evitin la provocació d'espurnes, d'acord amb l'article 48.6.d de la Llei 43/2003, modificada pel RD 15/2022, que prohibeix l'ús de maquinària quan el risc d'incendis sigui molt alt o extrem. Es pot consultar la pàgina **alertafoc. caib.es** per conèixer el nivell d'alerta d'incendi forestal per risc meteorològic.
4. El proveïment de benzina de la maquinària s'ha de realitzar dins les zones de seguretat i aclarides de combustible vegetal.
5. Aquesta captació no podrà utilitzar-se per abastiment de consum humà si no disposa de l'informe sanitari favorable corresponent.

Es recomana que:

1. Ja que l'estat global de la massa d'aigua 1819M1 Sant Salvador és dolent, es considera recomanable comptabilitzar de forma conjunta totes les autoritzacions d'extracció d'aigua per part de l'òrgan substantiu, i així valorar-ne l'afecció global, abans de concedir-ne de noves i evitar que la massa entri en situació de sobreexplotació o que els valors dels paràmetres que defineixen l'estat qualitatiu de la massa puguin empitjorar.
2. Per a la instal·lació de la bomba d'extracció, sempre que sigui viable, s'inclourà la instal·lació d'un sistema de producció d'energia renovable, per exemple, mitjançant plaques fotovoltaiques o panells solars, que permetin reduir al màxim el consum energètic.
3. En cas que el sondeig sigui positiu i es vulgui procedir a l'extracció d'aigua de l'aqüífer, amb l'objectiu d'afavorir-ne un ús responsable, i vist que la finalitat de la nova captació és l'ús domèstic, s'hauran d'instal·lar a l'habitatge els sistemes de recollida de l'aigua de pluja adients per tal de facilitar el seu aprofitament i emmagatzematge per a la seva posterior utilització. Així mateix, s'haurà de preveure la instal·lació de sistemes que garanteixin i permetin l'estalvi d'aigua (aixetes amb temporitzadors, sensors de presència, etc.).
4. En cas d'instal·lació de jardins ornamentals, el promotor del projecte haurà d'incorporar els sistemes de reg eficients necessaris per a reduir el consum d'aigua, revisant periòdicament les conduccions per tal de detectar qualsevol pèrdua d'aigua, sent sempre recomanable l'elecció d'espècies vegetals de baix consum hídric.

Segon. Es publicarà el present informe d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'inici de l'execució del projecte en el termini màxim de sis anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 21 bis del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no ha de ser objecte de cap recurs, sense perjudici dels que, si s'escau, siguin procedents en la via administrativa o judicial davant de l'acte, si s'escau, d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.5 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 16 de desembre de 2025)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental

Maria Paz Andrade Barberá

